

A kisebbségi egyesületek élete

Az elmúlt évben egyesületeink működéséről mitsem hallottunk. Itt ott alakultak apró egyesületek, melyek már tekintettel tagjainak kevés számára sem voltak sokat ígérők. Ebben a hallgatásban és általános tévlettségben az a vélemény alakult ki, hogy egyáltalán nincsenek egyesületeink és közösségi kulturmunkára nem igen várhatunk. Kellemesen csalódtunk ebben a tévhitünkben. Amíg Szubotícán és Petrovgrádon megszűntek működni a kisebbségi magyar egyesületek, addig Délbácskában egyre nagyobb számmal alakulnak kisebb csoportosulások. Ma, úgyszólván minden magyarlakta községnek megvannak a maga egyesületei. Ezek az egyesületek többé kevésbé eredményes kulturmunkát végeznek. Vannak vallási csoportosulatok, kulturális, gazdasági és műkedvelő egyesületek, melyek a saját nemükben bizonyos tekintetű előretörő munkát végeznek. Bár ezek a munkásságok nagyon sok kívánnivalót hagynak maguk után, azonban akár sikerül ez abban a mértékben, ahogyan ezt az egyesület alapítói és munkásai tervezik, akár nem, mindenesetre dicséretre méltó az a munka, melyet ezek az egyesületek kifejtének. Hisz tekintettel kell lenni arra, hogy ezek az egyesületek nagyjából még fiatalok és csak most tanulják az első lépéseket, ahhoz pedig még jó időre lesz majd szükség míg biztosan tudnak lépdelni kijelölt utaikon. Azok az emberek, akik ma hatalmas lelkesedéssel vetik be magukat a teremtő munkába, gondoljanak arra, hogy ez a munka nem lehet rövid, hanem ép ellenkezőleg hosszú és fáradtságos. A lelkesedés pedig csak fellángol és kialszik. Sokan hatalmas lendülettel vetik be magukat a munkába egyes egyesületeknél, de már néhány hónap múlva ez a lendületük alábbhagy, a lelkesedés lángra

kialvófélben van, pedig az igazi munka csak akkor kezdődik.

Egyesületeink között nem találunk sajnos összetartást, valamilyen, testvéribb kapcsolatot. Mindén község a maga egyesületével egy külön szigeteket képez. Úgy élünk, mint az őskor szigeteken élő lakossága. Tudnak egymásról, tudják, hogy van a közelben még egy néhány sziget, ahol szintén olyan emberek élnek mint amilyenek ők, de nem sokat törődnek velük. Nyugodtan élnek magányosan életüket, azok is a magukét és minden rendben van. Lehet, hogy így gondolkoztak azok, de tény az, hogy mégis csak egyszer az egyik sziget népe felkerekedett és átevezett a másik szigetre. Ottan mindkét sziget lakosai belátták, hogy egymástól nem kell idegenkedniök, nem kell félniök, hanem ép ellenkezőleg össze kell, hogy tartsanak, mert így sokkal erősebbek és hatalmasabbak lesznek mindenben.

Így állunk mi is egyesületeinkkel: mindegyik egyesület behúzódik a maga községébe, mint medve a barlangjába. Mindegyik dolgozik kitűzött céljai eléréseért, de csak a maga keretében és csak egymaga. Semmit sem tudunk másról, semmit sem kérünk mástól és természetesen semmit sem adunk másnak. Pedig minden egyesület elsősorban egyért kell, hogy küzdjön: a közösségért.

És ezért — ha már ilyen szigeteken élünk — vegyünk mi is példát az ősemberekről. Induljunk el mi is a környékbeli szigetek felkutatására: ismerjék meg egyesületeink egymást. Dolgozzanak együtt munkálkodjanak egyetértésben. Tanácsokkal, útbaigazításokkal, erkölcsileg és anyagiilag, testvériesen támogassák egymást. Jöjjön a falu a városba, menjen a város a faluba.

A városok kultúregyesületének elő-

adásokat kellene tartaniok a közeli községekben vasárnap délutánokon. Tenni lehet itt könnyen és tenni kell. Tudunk egymásról eleget, a vasút pedig néhány perc alatt összehoz bennünket egymással. Mire várunk hát?

Minden egyesületnek, bármilyen célokat is tűzött ki maga elé, elsősorban kötelessége megvalósítani a népegyetem intézményét. Ez annyiból áll, hogy hetenként 1—2 órás előadást tartsanak a legszükségesebb tárgyakról. Az anyagot

főleg történelem, irodalom, szociológia, gazdaságtan, természettan köréből merítsék. Fokozni kell az ifjúság olvasási kedvét és erre a célra könyvtárakat kell berendezni. A népszerű felolvasások és előadások az erkölcsi élet fejlesztéséhez, a közhasznú ismeretek gyarapításához járulnak hozzá. Ezeket az előadásokat az ifjúság mellett a község népe is előszeretettel fogja fölkarolni. Ebben a munkában elsősk között kell, hogy álljanak a község egyetemistái, a tanító, az orvos és a többi értelmiség.

J. G.

K Ö N Y V E K

Erdélyi városok. Amióta határ választ el Erdélytől egyre kevesebb hír érkezik Székelyországból, ahol pedig a nép hangos hirdetője a magyarság életrealitásának a változott viszonyok közepette is.

A magyar kulturális egyesületek szövetségének a támogatásával dr. Kuthy Sándor szerkesztésében városportré jelent meg Erdélyről, amelynek öt legismertebb, legmagyarabb városát ismerteti az öt meleg emberi írás. **Maksay Albert** Kolozsvárról, **Tabéri Géza** Nagyváradról, **Berde Mária** Enyedről, **Molter Károly** Marosvásárhelyről és **Szemplér Ferenc** Brassórol irt felejthetetlen sorokat, amelyek valóban tartós és emlékezetes portrét adnak.

Halász Gyula: Petőfi Sándor élete. Hasznos Könyvtár, 3-ik szám. Az igazi nagy emberek: a tudósok, feltalálók, írók és művészek — kevés kivétellel — mind magából a küzködő népből eredtek. Azt példázza ez a tény, hogy az emberiség hőse, dicsőséges alakja mindenki lehet, akiben tiszta és becsületes szív, hit, felkészültség és akarat lakik. Ezt a mottót olvassuk az ÁGISZ Szövetkezet által kiadott Hasznos Könyvtár harmadik számában. Már magában ez is

rokonszenvessé teszi a szerény, de izléses kiállítású füzetecskét, mely arra hivatott, hogy az erdélyi magyar néppel ismertesse meg Petőfi Sándor életét. És kétszeres jelentősége van annak, hogy ez a tisztult, szép hang éppen a nép felé fordul s neki mutatja meg az igazi nagyság arcát. Az erdélyi magyar népet ma nagyon meg kell tanítani arra, hogy „te is lehetsz az emberiség hőse, dicsőséges alakja.” A könyv szerzőjétől nyilvánvalóan távol áll az a szándék, hogy irodalmi igényű művet alkosson. Mindössze annyi célja volt, hogy „Petőfi Sándor élettörténetének és megrázó halálának megismerése felébressze a kívánságot verseinek megismerésére is.” Halász Gyula Petőfi életrajzát átolvastuk s ugy találtuk, hogy megfelel kitűzött céljának. Nem ismerteti Petőfi költészetét, nem bocsátkozik széptani fejtegetésekbe, nem magasztalja Petőfi költői nagyságát, hanem egyszerűen, simán és keresetlen tár olvasóink elé egy tüneményesen kalandos, regényes, nyughataatlan, hatalmas-ívelésű és tragikusan végződő életét. Mindezt kitérők, terjengősebb elkalandozások nélkül a lehető legrövidebb uton teszi. Ezen a hatvannégy oldalon minden megvan dióhéjban, amit Petőfi életéről tudni kell. És a szerzőnek csakugyan